

«Затверджую»

Завідувач кафедри

/Предун К.М./
«30» серпня 2022 р.

Розробник силабуса

/Предун К.М./

СИЛАБУС

Технології одержання, переробки та галузі використання біогазу та його похідних

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК 6/ ВК 1
2) Навчальний рік: 2022/2023
3) Освітній рівень: другий рівень вищої освіти (магістр)
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 19 «Архітектура та будівництво»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 192 «Будівництво та цивільна інженерія», освітньо-професійна/ освітньо-наукова програма «Теплогазопостачання і вентиляція»
8) Статус освітньої компоненти: вибіркова
9) Семестр: 2
11) Контактні дані викладача: д.е.н., професор Предун Костянтин Миронович, predun_km@knuba.edu.ua. 044-245-48-33, http://www.knuba.edu.ua/?page_id=46660
12) Мова викладання: українська
13) Пререквізити: «Фізика», «Хімія», «Опалення», «Вентиляція промислових будівель і споруд», «Гаряче водопостачання», «Вентиляція», «Теплопостачання», «Теплогенеруючі установки», «Основи енергоефективності та енергозбереження систем ТГПіВ», «Газопостачання», «Промислове газопостачання»
14) Мета курсу: вивчення вимог чинних в Україні нормативно-правових актів щодо отримання, використання альтернативних палив для потреб житлово-комунального господарства та енергетики; ознайомлення з технологіями видобування, очищення, транспортування та використання альтернативних палив; еколого-економічне порівняння альтернативних і традиційних палив; теоретичні та практичні аспекти очищення отриманих біогазів, розподілу їх на корисні складові з подальшим використанням в різноманітних галузях економіки тощо.

15) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на компетентності
1	РН03. Проводити технічну експертизу проектів об'єктів будівництва та цивільної інженерії, технологій та систем теплогазопостачання та вентиляції, здійснюючи контроль відповідності проектів і технічної документації, завданням на проектування, технічним умовам та іншим чинним нормативно-правовим документам.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, РГР	Лекції, практичні заняття	ЗК 05 ФК 04
2	РН04. Здійснювати експлуатацію, утримання та контроль якості зведення об'єктів будівництва та	Обговорення під час занять,	Лекції, практичні	ЗК 05 ФК 04

	цивільної інженерії.	тематичне дослідження, РГР	заняття	ФК 07
3	РН05. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, РГР	Лекції, практичні заняття	ЗК 02 ФК 07 ФК 10
4	РН07. Розробляти заходи з охорони праці та навколишнього середовища при проведенні досліджень та у виробничій діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, РГР	Лекції, практичні заняття	ЗК 03 ЗК 06 ФК 04
5	РН09. Підбирати сучасні матеріали, технології і методи виконання процесу будівельно-монтажного виробництва, враховуючи архітектурно-планувальну, конструктивну частину проекту та базу будівельної організації.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, РГР	Лекції, практичні заняття	ЗК 03 ЗК 04 ФК02

16) Структура курсу:

Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Курсова робота/ курсний проєкт/ РГР/ контрольна робота	Самостійні робота здобувача, год.	Форма підсумко- вого контролю
16	14	-	РГР	60	залік
Сума годин:				90	
Загальна кількість кредитів ECTS				3	
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30 (1,0)	

17) Зміст курсу: (окремо для кожної форми занять – Л/Пр/Лаб/ КР/СРС)

Лекції:

Тема 1. Вимоги чинного законодавства, нормативно-технічних документів України тощо щодо отримання та використання альтернативних палив в житлово-комунальному господарстві, енергетиці держави. Правові основи поводження з відходами та утилізації біогазів.

Тема 2. Види біогазів та способи їх утворення: біогаз сільгоспвідходів, біогаз полігонів (звалищ) твердих побутових відходів, біогаз харчових відходів, генераторний газ. Етапи та особливості анаеробного бродіння органічних відходів.

Тема 3. Світова практика одержання та утилізації біогазів. Методи та засоби оцінки потенціалу утворення звалищного газу.

Тема 4. Сучасний стан та потенціал використання біогазу в Україні. Економічний та екологічний аспекти.

Тема 5. Основи проектування систем збору та утилізації звалищного газу полігонів твердих побутових відходів.

Тема 6. Теоретичні засади очищення біогазу та розділення на корисні складові.

Тема 7. Біометан як замітник природного газу. Способи зберігання, транспортування та використання біометану в зрідженому та стисненому станах.

Тема 8. Вуглекислота. Способи отримання та використання.

Практичні:

Заняття 1. Вимоги нормативних документів щодо отримання та використання біогазу в житлово-комунальному господарстві та енергетиці.

Заняття 2. Типові технічні рішення видобування та переробки звалищного газу полігонів ТПВ.

Заняття 3. Проектування та розміщення видобувних свердловин, трубопроводів системи збору біогазу. Опитувальний лист для оцінки потенціалу відходів по біогазу.

Заняття 4. Амінова абсорбція кислих складових біогазу.

Заняття 5. Розрахунок продуктивності біогазу за допомогою системи GMI (SCSEngineers).

Заняття 6. Програмні комплекси математичного моделювання. ГазКондНафта, Hysis.

Заняття 7. Портативні газоаналізатори метану та вуглекислого газу. Конструкція, принцип дії, область застосування.

Розрахунково-графічна робота

1. Видача завдання до виконання РГР.

2. Визначення фізико-хімічних властивостей газових сумішей при відомому їх складі: природного та біогазу.

3. Розрахунок продуктивності по біогазу полігону твердих побутових відходів.

4. Вибір і обґрунтування способу утилізації отриманого біогазу.
5. Еколого-економічне порівняння використання природного і біогазу для потреб енергопостачання населеного пункту.
6. Проектування системи збору, очищення, транспортування та використання біогазу, отриманого на полігоні твердих побутових відходів.
7. Список використаних джерел

Самостійна робота студента:

Опрацювання лекційного матеріалу, матеріалу практичних занять, виконання та захист РГР, підготовка до заліку.

18) Основна література:

1. Клименко А.П. Сжиженные углеводородные газы. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Гостехиздат, 1974. – 367 с.
2. Клименко А.П. Разделение природных и углеводородных газов. – К.: Техника, 1964. – 377 с.
3. П'ятничко О.І., Жук Г.В., Гриценко А.В. та інші. Досвід утилізації звалищного газу в енергетичних установках в Україні: Монографія. – К.: Аграр Медіа Груп, 2015. – 126 с.
4. Крушневич Т.К., Пятничко А.И. Извлечение метана из биогаза полигонов и подача его в магистральный газопровод // Технические газы. – 2006. – №3. – С41-44.
5. Пятничко А.И., Иванов Ю.В., Жук Г.В., Будняк С.В. Абсорбционное извлечения метана и диоксида углерода из биогаза. // Экотехнологии и ресурсосбережение. – 2012. - №1. – с.4-10.
6. Иванов Ю.В., Пятничко А.И., Жук Г.В., Онопа Л.Р., Крушневич С.П., Вербовський О.В. Моделювання процесів вилучення CO₂ та H₂S з біогазу з використанням амінової та водної абсорбції // Экотехнологии и ресурсосбережение. – 2018. – №4. – с.11-22
7. Иванов Ю.В., Пятничко А.И., Жук Г.В., Онопа Л.Р. Сравнительный анализ эффективности абсорбционных способов извлечения диоксида углерода из биогаза // Технические газы. – 2019. – №2. – с.27-35
8. Жук Г.В., Предун К.М. Екологічні аспекти використання біогазів полігонів твердих побутових відходів для потреб енергопостачання населених пунктів України // Вентиляція, освітлення та теплогазопостачання: наук.-техн. збірник. – Вип. 26. – К.: КНУБА, 2018. – с.69-74.

19) Додаткові джерела:

1. Енергетична стратегія України на період до 2035 р. «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність». – Схвал. розпорядженням КМУ від 18.08.2017 р. №605-р. URL: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/publish/article?art_id=245234085
2. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про електроенергетику» щодо стимулювання виробництва електроенергії, виробленої з використанням альтернативних джерел енергії». – 1804-VIII. – К.: ВВР, 2017, №4, с.85, стаття 47.
3. Кодекс газотранспортної системи. – Затвердж. Постановою НКРЕКП №2493 від 30.09.2015. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/z1378-15>.
4. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. – К.: Мінрегіон України, 2019. – 177 с. URL: <http://online.budstandart.com/ua/catalog/document.html?iddoc=83211>
5. ДБН В.2.5-67:2013. Інженерне обладнання будинків і споруд. Опалення, вентиляція та кондиціонування. – К.: Мінрегіон України, 2013. – 141 с.
6. ДБН В.2.5-20:2018. Газопостачання. – К.: Мінрегіон України, 2019. – 115 с.
7. ДБН В.2.5-77:2014. Котельні. – К.: Мінрегіон України, 2014. – 51 с. URL: <http://online.budstandart.com/ru/catalog/document.html?iddoc=59086>
8. ДБН В.2.4-2-2005. Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування. – К.: Держбуд України, 2005. URL: <http://online.budstandart.com/ua/catalog/document?iddoc=6465#8>
9. ДБН В.2.4-2-2005. Полігони твердих побутових відходів. Основні положення проектування. Зміна №1. – К.: Мінрегіон України, 2016. – 17 с. URL: <http://online.budstandart.com/ua/catalog/document.html?iddoc=65198>

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека та читальна зала КНУБА, у тому числі її електронний сайт – <http://library.knuba.edu.ua/>.
2. <http://org2.knuba.edu.ua/>
3. Сайт будівельних нормативних документів - <http://www.budinfo.org.ua>, <https://online.budstandart.com>

192 «Будівництво та цивільна інженерія»	ОПП/ОНП «Магістр» «Теплогазопостачання і вентиляція»	Сторінка 4 з 4
--	--	----------------

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):				
Форма контролю: Залік				
Поточне оцінювання			Підсумковий контроль	Сума
РН 03, РН 05	РН 04, РН 07	РН 09		
30	20	10	40	
21) Умови допуску до підсумкового контролю: проходження тестової перевірки теоретичних, практичних занять, наявність конспекту лекцій, виконана у повному обсязі та оцінена викладачем РГР				
22) Політика щодо академічної доброчесності: Підсумковий семестровий контроль знань здобувачів освіти Університету (форма, час, критерії оцінювання тощо) за даною дисципліною регламентується у відповідності до вимог «Положення про заходи щодо підтримки академічної доброчесності в Київському національному університеті будівництва і архітектури» (введено в дію наказом ректора № 180 від «21» квітня 2020 р.), «Положення про критерії оцінювання знань здобувачів освіти в КНУБА» (затверджено Вченою радою КНУБА, протокол № 44 від «22» квітня 2016 р.). Апеляція результатів оцінювання проводиться у відповідності до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів освіти в КНУБА» (введено в дію наказом ректора №513 від 09.12.2019 р.) та на підставі інших діючих в КНУБА на момент викладання курсу регламентів (http://www.knuba.edu.ua/?page_id=15305).				
23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни: https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3836				